

N:o 163.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 maj 1905
— — — — Andra Kammaren den 16 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts
proposition om öfverlåtelse af Länna—Norrtälje järnväg.*

(Statsutskottets utlåtande n:o 122).

Till Konungen.

Uti en till Riksdagen den 7 april 1905 aflåten proposition (n:o 121) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret,

ej mindre att med Länna—Norrtälje och Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag träffa öfverenskommelse, hvarigenom, i sammanhang med det Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolags koncession å järnvägen mellan Länna och Norrtälje jämte sagda järnväg med hvad därtill hör, öfverlätas på Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag, Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolag befrias från sin skuld till staten, på grund af det bolaget beviljade lån för järnvägens anläggning samt Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag förbin-

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 41 Häft. (N:is 163 — 166). 1

der sig dels att senast vid tillträdet af järnvägen kontant till riksgäldskontoret inbetala 80,000 kronor samt afgifva en med säkerhet af första in-teckning i Länna—Norrtälje järnväg försedd skuldförbindelse å 500,000 kronor att jämte ränta betalas i enlighet med af fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagna bestämmelser, dels ock att enligt plan, som kan af Eders Kungl. Maj:t varda fastställd, verkställa ombyggnad af järnvägen på sådant sätt, att den kan trafikeras med en medelhastighet af 40 kilometer, samt anskaffa erforderlig rullande materiel, äfvensom, därest ej af Eders Kungl. Maj:t meddelas annan bestämmelse, hafva ombyggnadsarbetet påbörjadt inom ett år efter det järnvägen öfvertagits samt ombyggnaden fullbordad och materielen anskaffad inom två år efter det arbetet påbörjats, än äfven att, om sådan öfverenskommelse icke kan komma till stånd samt fullmäktige i riksgäldskontoret vid järnvägens försäljning å exekutiv auktion för statens räkning förvärfva järnvägen, till Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag öfverlåta densamma emot nyss angifna villkor.

Den utredning, som i statsrådsprotokollet lämnats beträffande Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolags ställning och dess skuldförhållande till staten, har synts Riksdagen oförtydbart gifva vid handen, att från statens synpunkt de nuvarande förhållandena måste anses ohållbara och att med anledning häraf åtgärder böra vidtagas för att tillförsäkra staten någon godtgörelse för sin fordran. Den utväg till förhållandenas ordnande, som föreligger i det af Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag gjorda anbudet om öfvertagande af Länna—Norrtälje järnväg, har synts Riksdagen innefatta beaktansvärda fördelar för det allmänna, och under förevarande omständigheter torde ett för staten förmånligare anbud icke vara att påräkna. Föredragande departementschefen har ock ansett, att staten borde begagna sig af detta anbud, och påpekat, hurusom de erinringar, som i vissa hänseenden framställt mot detsamma, måste anses vara mindre befo-gade. I den aflåtna propositionen hafva emellertid anspråken på Stock-holm—Rimbo järnvägsaktiebolag i ett hänseende blifvit skärpta utöfver hvad bolaget i anbudet utfäst eller eljest anser sig kunna medgifva. Med afseende härå har statsutskottet fått från bolagets styrelse mottaga en så lydande promemoria:

»Då styrelsen för Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag i skrifvelse till herr statsrådet och chefen för civildepartementet erbjöd sig att öfver-taga Länna—Norrtälje järnväg för 580,000 kronor och mot villkor, bland andra, att så snart som möjligt ombygga järnvägen på sådant sätt, att hinder ej mötte för järnvägens trafikerande med en hastighet af 40 kilo-

meter i timmen, hade styrelsen beräknat kostnaderna för omläggning af järnvägen för en sådan trafikhastighet och tagit hänsyn därtill vid bestämmandet af det pris styrelsen ansåg sig kunna erbjuda. Dessa kostnader beräknades till 390,000 kronor.

Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sitt underdåniga utlåtande i ärendet hemställt, att ombyggnaden af järnvägen skulle så utföras, att kungl. styrelsens tillstånd kunde erhållas att trafikera järnvägen med 40 kilometers *medelhastighet*.

Uti en därefter ingifven underdånig skrifvelse har styrelsen för Stockholm—Rimbo järnvägaktiebolag förmält, att, därest väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hemställan kunde anses innebära strängare villkor än hvad bolagsstyrelsen i anbudet och i sistberörda skrifvelse åtagit sig, styrelsen ansåge sig ej böra obetingadt ingå derpå.

Kungl. Maj:t har emellertid i proposition i ämnet (n:o 121) till Riksdagen formulerat ifrågavarande villkor så, att hastigheten af 40 kilometer skulle vara *medelhastighet*.

Bolagsstyrelsen hade visserligen afsett att delvis ombygga järnvägen med möjlighet till större hastighet än 40 kilometer, men ville icke *förbinda sig* härtill, då ombyggnadskostnaderna för erhållandet af en större hastighet skulle väsentligt ökas, beroende på nödvändigheten att använda starkare skenor, gröfre syllar, andra mått på ballasten m. m.

Genomförandet af en ombyggnad af hela Länna—Norrtälje järnväg med de tekniska bestämmelser kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansett sig böra uppställa som villkor, komme enligt verkställda beräkningar att medföra en kostnad ej understigande 700,000 kronor, hvartill säkerligen skulle komma en ej obetydlig kostnadsförhöjning för den rullande materielen. Framförandet af bantåg med 40 kilometers medelhastighet lärer nämligen enligt teknisk tolkning innebära, att den största hastigheten måste vara omkring 60 kilometer. Då för närvarande hastigheten för de af bolaget trafikerade järnvägar, som Länna—Norrtälje järnväg tillstöter, är för Stockholm—Rimbo järnväg 30 och för Rimbo—Sunds järnväg 40 kilometer och då den *största* nu tillåtna hastigheten för järnvägar af samma typ som dessa och Länna—Norrtälje järnväg ej öfverstiger 45 kilometer, synes kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsens i förevarande fall så väsentligt skärpta fordringar vara oförklarliga och kunna ej heller på ofvananförda ekonomiska skäl antagas af Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag, men vidhåller bolagsstyrelsen sitt i anbudet

utfästa villkor att ombygga järnvägen så, att densamma kan trafikeras med en hastighet af 40 kilometer i timmen.

Stockholm den 22 april 1905.

För Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolags styrelse:

Matths Falk.

Ordförande.

Nils Cronstedt.

Kapten K. V. V. K.

Med anledning af hvad i förestående promemoria blifvit upplyst och då Länna—Norrtälje järnvägs ombyggnad på det sätt, som af Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag utlofvats, eller så att järnvägen kan trafikeras med en hastighet af 40 kilometer i timmen, utan tvifvel måste anses innebära en väsentlig förbättring af järnvägen och medföra stort gagn för orten och det allmänna, anser Riksdagen anledning saknas att framställa fordran på än mera omfattande förbättringar af banan, en fordran som torde lägga allt för stora hinder i vägen för affärens ordnande på ett för det allmänna tillfredsställande sätt.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hafva i sitt utlåtande påpekat, hurusom, i händelse Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolag icke skulle befinnas villigt att på de ifrågasatta villkoren till Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag öfverlåta sin järnväg, fullmäktige hade att anlita exekutiv försäljning för att förvärfva järnvägen fri från alla förpliktelser och sedan öfverlåta densamma till ny ägare. Detta förfarande skulle emellertid föränleda så lång tidsutdräkt, att järnvägen icke kunde, på sätt Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag såsom villkor för sitt anbud uppställt, af bolaget tillträdas den 1 nästkommande juli. Då vid sådant förhållande bolaget icke vidare skulle vara bundet af sitt anbud, har Riksdagen, lika med fullmäktige ansett, att åt fullmäktige borde lämnas bemyndigande att för träffande af uppgörelse om järnvägens öfverlåtelse medgifva de jämkingar i villkoren, som kunna befinnas vara af omständigheterna påkallade.

På grund af det anförda har Riksdagen, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret

ej mindre att med Länna—Norrtälje och Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag träffa öfverenskommelse, hvarigenom, i sammanhang med det Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolags koncession å järnvägen mellan Länna och Norrtälje jämte sagda järnväg med hvad därtill hör öfverlåtes på Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag, Länna—Norrtälje järnvägsaktiebolag

befrias från sin skuld till staten på grund af det bolaget beviljade lån för järnvägens anläggning samt Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag förbinder sig dels att senast vid tillträdet af järnvägen kontant till riksgäldskontoret inbetala 80,000 kronor samt afgifva en med säkerhet af första inteckning i Länna—Norrtälje järnväg försedd skuldförbindelse å 500,000 kronor att jämte ränta betalas i enlighet med af fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagna bestämmelser, dels ock att enligt plan, som kan af Eders Kungl. Maj:t varda fastställd, verkställa ombyggnad af järnvägen på sådant sätt, att den kan trafikeras med en hastighet af 40 kilometer i timmen, samt anskaffa erforderlig rullande materiel, äfvensom, därest ej af Eders Kungl. Maj:t meddelas annan bestämmelse, hafva ombyggnadsarbetet påbörjadt inom ett år efter det järnvägen öfvertagits samt ombyggnaden fullbordad och materielen anskaffad inom två år efter det arbetet påbörjats,

än äfven att, om sådan öfverenskommelse icke kan komma till stånd samt fullmäktige i riksgäldskontoret vid järnvägens försäljning å exekutiv auktion för statens räkning förvärfva järnvägen, till Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag öfverlåta densamma emot nyss angifna villkor med de jämkningar, som kunna finnas vara af omständigheterna påkallade.

Stockholm den 16 maj 1905.

Med undersåtlig vördnad.